

REVISTA ORĂŞTEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manușripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sună a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

Fantoma confesionalismului.

Cine o zugrăvește pe părete? Cine invocă acest duch necurat? În culele căruia dintre ziarele noastre se tupilează această urâtă vedenie? Deschideți paginile acelui ziar și veți găsi probe din belșug!

Fără a mai analiza activitatea lui în chestiuni bisericești, fără a mai face o ochire asupra legăturilor personale ale celor din capul acelui ziar, ne opriș la un singur cas. Aceasta ne va arăta pe strigoial care cocheteară cu această fantomă.

Acum aproape trei ani earăși se făcea sgomot în jurul unui cap bisericesc. Părintele Radu fusese numit episcop unit al Lugojului. Obștea românească a primit această numire cu toată resvera, fiindcă noul episcop n'avea nimic la activul seu, dar' absolut nimic, nici în cele naționale, nici în cele ale bisericii noastre și nici pe teren cultural sau literar. Tot ce să stia era, că părintele Radu și-a dobândit merite confesionale în România. Pentru poporul român de aici însă era o *persona obscura*, ierte-ni-se vorba dreaptă.

Dar' ce face «Tribuna», organul național, căci ea e ziarul de care voim să vorbim, care e ținuta ei? În loc de-a interpreta credincios resvera obștei; în loc de-a sta în aşteptare până ce nou Episcop se va arăta vrednic Român prin fapte naționale; în loc de-a fixa datorințele și linia de conduită națională nou venitului și inexpertului cap bisericesc, «Tribuna» îi ridică arcuri de triumf, și cântă osanale și-l întimpină ca pe un al doilea Mesia. «Tribuna» aduce părintelui Radu omagii în numele «întregului popor». Extasiată exclamă: «De astă-dată, **ca un dar dela D-zeu**, am reușit se avem la însemnatul loc al unei dieceze românești un bărbat vrednic în toată privința de încrederea înțregului popor»...

Ear' vredniția aceasta «Tribuna» o dovedește zicând că:

„...Nou denumitul episcop este fiu de teren român, este din sinul poporului crescut în tradițiile Blajului, apoi în școală Romei și a trăit 10 ani în București.«

Atâtă tot...?

Și la același loc, în numărul «Tribunei» din 17/29 Noemvrie, găsim o lungă schiță biografică asupra nouului episcop unit, care începe astfel:

„Dr. D. Radu! Eată un nume pe căt de simpatie pe căt de puțin cunoscut, (sic!). Dar' cu căt mai cunoscut, cu căt mai **celebru** (!) va fi acest nume de aici încolo!..«

Și acum luati colecția «Tribunei» din 1897 și cetiți pe la mijlocul lui Maiu. Veți găsi pagini întregi sacrificiate glorificării «necunoscutului» dar' cu toate acestea «celebrului» episcop. Rapoarte lungi **telegrafice** despre sfintire și instalare, trimise de însuși directorul ziarului, care însoteste pretutindeni pe nou luceafăr al românismului... se înțelege pe cheltuiala ziarului. E o înșuflere, un elan, de parecă nu numai jugul Ungu-

rului să frânt prin venirea părintelui Radu, ci însuși infernul să risipit...

Ziua de azi, scrie «Tribuna» din 9 Maiu 1897, se ridică prin însemnatatea ei la rangul unei zile epocale. Denumirea părintelui Radu de episcop al Lugojului a fost un eveniment care a surprins plăcut neamul românesc. Astăzi **toți** Români au trebuit să simtă că în părintele Radu au primit un episcop cult, entuziasmat, cu vederi largi și sentimente înalte, *ca și care asemenea Români nu au mai avut*...

Curat Mesia!

Vedeți cum știe «Tribuna» să scrie despre un episcop... român? Dar' dat fiind că acest episcop era până atunci absolut necunoscut, că nu pentru *treacutul* lui, ci pentru interesele ce le va reprezenta în viitor a fost glorificat, se impune întrebarea, pentru ce interese l'a înălțat «Tribuna», pentru cele naționale sau pentru cele confesionale? Răspunsul trebuie să-l găsim în activitatea însăși a episcopului.

Sau împlinit doi ani dela suirea lui triumfală pe scaunul din Lugoj.

Ați văzut doar' un sir de fapte naționale pornite dela Episcopul Radu, sau macar o singură dovadă de naționalism? **Nu!** Sfinția Sa e tot atât „*puțin cunoscut*” și tot atât de „*celebru*” în privința aceasta, ca mai nainte.

Văzut-ăți însă un sir de fapte confesionale pornite dela episcopul Radu sau în genere vre-o dovadă de confesionalism? Aici să ne opriș, căci poate găsim o justificare a entuziasmului «Tribunei».

Diecesa Lugojului dela venirea nouului episcop e în plină luptă confesională. Acesta e un secret public. Si lupta e pornită de către Mesia al «Tribunei». Ne aducem aminte, că harnicul protopop gr.-or. al Lugojului, dl Dr. George Popovici, unul dintre cele mai cinstite caractere politice și dintre cei mai entuziaști naționaliști, silit de „uneltilor papistașe” a trebuit să-și ridice glasul de protestație împotriva lor. Eată cum dl Dr. Popovici caracterizează activitatea confesională a idolului „Tribunei”:

„Trecând la o altă ordine de idei, zice dl Popovici în vorbirea sa de Anul-Nou 1898, amintesc în urma poziției mele cu rezervă silici și impuls de situația gravă în care ne aflăm, că în decursul anului 1897 (adecă dela venirea episcopului Radu. Nota Red.) s'a ivit o mișcare de propagandă catolică pernicioasă, spre a abate creștinii nostri dela legea și biserica lor străvechie. Abzic de astădată a desveli și a demasca în toată nuditatea lor apucăturile acestor uneltri, cari pot deveni un pericol extrem de mare pentru nație și bună-înțelegere neturburată prin vîndătoarea de suflete. Dar' dacă siliți vom fi prin provocările continue și durabile cu rezoluțione bărbătească și conștientiositate vom împlini sără sovadire chemarea noastră.”

Si, lucru ciudat, «Tribuna» care cunoștea aceste fapte n'a voit să le crescăteze. De ce?... Fiindcă ele veniau dela — „un episcop cult, cu vederi largi și sentimente înalte, *ca și care asemenea Români nu au mai avut*!! Inaintea «Tribunei» era bagseama și acest proselitism „*ca un dar dela D-zeu*”...

Atât e de pronunțată această rîngită fantomă a confesionalismului, cum se iveste ea în coloanele și în procedura ziarului „național” „Tribuna”, încât nu mai are lipsă de altă invedere.

Ba poate totuși. Si anume pentru a se vedea ținuta acestui ziar „național” față de un episcop de altă confesiune, merită să se pună în paralel felul cum a fost bineventat instigatorul confesional dela Lugoj și ce primire i-s-a făcut episcopului gr.-or. al Aradului. Privitor la acest din urmă textele „Tribunei” sunt încă proaspete și paralela e ușoară.

Confruntați aceste texte și veți găsi un șovinism confesional pro și contra, veți găsi risipă de entuziasm pentru cel dintâi, — dar entuziasm lipsit de orice îndreptățire reală, ear' față de al doilea nu veți găsi decât ură și bruscă rustică și totală negație. Si bine înțeles unul era numit, impus de Roma și de guvern, ear' al doilea e dorul poporului din diicesă și alesul majorității sinodale. Si earăși bine înțeles, cel dintâi era un necunoscut, ear' al doilea e încărunt în activitate administrativă pentru binele bisericii gr.-or.

Conduita lor națională? De, dacă pentru „Tribuna” e merit național și a fi numai „fiu de teren esit din sinul poporului”, apoi amendoi stau la aceeași treaptă. Vor fi ei Români buni pentru sine, căci neamul nu și-lau tradat. Dar' poate trebuie să ne întrebăm de conduita lor politică. Si aici să ne opriș, căci am ajuns la un punct ce trebuie bine precisat.

Luati de-arândul pe episcopii români și vedeți care e conduita lor politică. Numiți pe unul măcar, care astăzi mai face politică în sensul politicii noastre naționale și al programului nostru național. Numiți pe unul măcar, care să ridică peste nevoile de administrație și de funcțiile canonice. Arătați pe unul singur, care, opunându-se guvernului, opunându-se stăpânirii fărădelegilor, îndrăsnescă a se coborî în mijlocul nostru, și a ne conduce politicește, precum o făcea odinioară Șaguna. Astăzi când nește brațe atât de slăbite, nește capete atât de seci și nește inimi atât de veninoase se consideră de conducători acreditați și imaculați; astăzi când mai mult ca ori și când suntem lihiți de dorul bărbătilor luminăți care să ne conducă, — unde este acest episcop român, care are curajul să se pună în fruntea noastră, ca să-l urmăm până la extrem? Nu e nici unul, ...fiindcă așa sunt vremile, ear' bieții episcopi sunt sub vremi... gem sub vremi, bunii nostri episcopi, bunii nostri patrioți! O fi greșit părintele Goldiș; da, a săvârșit un păcat politico-bisericesc cu discursul dela Ceica, pentru care va fi făcut desigur o onorabilă ispășire. Dar' să nu ne facem a uita, că: *peccatur intra et extra muros*, la Ceica ca și la Lugoj, la Lugoj ca și la Blaj etc. etc. Așa sunt vremile, sau cum zicea fie ertatul Metropolit Miron în discursurile sale sinodale: „așa suflă vînturile reci...“

Conduita politică deci, durere, nu mai este hotărtoare în aprecierea episcopilor nostri. Am ajuns acolo, că principalul calificativ al lor să fie cinstea

individuală; — moralul a câștigat prepotență față de conduită politică. Se nu fie arghirofil, să nu fie zavistnic și să fie învețat în ale bisericii, — eata însușirile care ne-au rămas să le mai putem pretinde dela prelați în ziua de astăzi. Ear' alesul Aradului le posedă de-a binele.

Si credem că toate aceste au trebuit să-i fi fost cunoscute ziarului »național« din Sibiu, căci sunt clare ca lumina zilei și dovedite prin atitudinea pe toată linia a corpului nostru episcopesc.

Dar' dacă le-a știut, cine a fost duchul care i-a inspirat să lovească în față starea reală a lucrurilor și să tăărască cu atâtă puhoi de înjurături în contra alegorii din Arad, provocând earăși certe, discuții și desbindări, după cum ii și programul? Cine să fie, — e fantoma confesionalismului, care s'a apropiat de urechile imaculaților dela consorțiu, șoptindu-le, că e ocazie de pesecuit... în apele confesiunii suore. E aceeași fantomă, care a făcut odinioară pe un episcop unit »ilustru«, deși era încă numai „lustru“ de el, ear' acumă ordin ca un episcop ortodox să fie tirit în mocirlă...

Ambele două proceduri rămân pete mari în scurtul trecut al organului pretins național, condus și inspirat de un consorțiu neputincios, care nefind în stare a munci în direcție națională și politică, vegetează pe terenul pe care poate.

Sărmană »Tribună«, pe ale cui mâni ai încăpătu! Continuă numai a da ascultare șoaptele hidoasei fantome și noi vom depune pe capul tău o cunună de... urzici, rugând pe D-zeu ca să te țină spre fericirea *parțială* a neamului și spre fericirea completă a »neamurilor«.

Pacea popoarelor între naționalitățile din Austro-Ungaria. Un grup de politicieni marcanți din Viena au început să se ocupe serios cu chestia naționalităților și cu modul cum ar putea să fie ele mulțumite. Spre acest scop se va forma un partid puternic, care se va nisa ca să împărtășească naționalitățile pe baza egalei îndreptățiri. Vor înființa tot spre acest scop și un ziar săptămânal, sub titlul „Der Volksfrieden“ („Pace între popoare“). Prețul abonamentului pe an 8 fl., pe $\frac{1}{2}$ an 4 fl., pe un quartal 2 fl. Abonamentele sunt să se trimite la redacția „Volksfrieden“ în Viena 14 Johangasse 30.

„Budapesti Hirlap“ dela 13 Iunie n. ocupându-se cu chestia aceasta, încheie astfel: „E de dorit, ca d-nii acestia (adecă cei ce edau foia) să se apuce de lucru cu cunoașterea diferențelor de drept public. Leita e hotar. Alte legi sunt de-a dreapta și alte de-a stânga. Monarchia nu are naționalități. Chestia naționalităților nu e chestie comună.“ *

Congregația extrandinară a comitatului Arad este convocată pe 28 Iunie n. a. c. La ordinea zilei va fi alegerea de vicispans, primfiscal și președinte al sediei ortodoxe. Toți membrii români ai congregației sunt rugați a lua parte.

Legea despre judicatura Curiei în chestii electorale, a fost sancționată și de M. S. Monachul, și a fost publicată în „Országos Törvénytár“. Prin urmare a intrat deja în vigoare.

Crisa pactului — aplanată.

Sâmbăta trecută s'a delăsurat crisa pactului care era aproape să silească pe cei doi prim-ministri, austriac și unguresc, să demisioneze. După multe intorsiuri și alergări, și aşa se vede că mai lăsând unul și altul din ale sale, s'a încheiat un compromis, care a mai liniștit spiritele atât de agitate ale Maghiarilor și Austriacilor.

Se zice că însuși Monarchul este mulțumit de chipul cum s'a rezolvat această criză. S'a rezolvat astăzi zicind într'un mod, în care nici unul nu este nici învinz nici învingător. Adecă după dorința Monarchului.

Maghiarii se bucură că formula lui Széll a fost în principiu acceptată, făcându-se însă și unele modificări. Înțelesul acesta pactul să a legat nu numai până la 1903, după cum era în formula lui Széll statorit, ci până la 1907. Până atunci s'a redus totodată și privilegiile băncii Austro-Ungare. Tractatele comerciale cu statele străine, care se termină la 1903, încă se vor încheia la reînnoirea lor numai până la 1907. Așa că toate acestea expiră deodată.

La 1907 aşadar nimic nu le va mai sta Maghiarii în cale, pentru desfăcerea vamală și comercială a Ungariei de către Austria.

Din cauza că în Austria parlamentul nu funcționează, legile referitoare la reînnoirea pactului se vor vota pe cale parlamentară numai în Ungaria, iar în Austria va opera §. 14 din constituție.

Budapesti Hirlap dela 11 Iunie n. ocupa pându-se cu încheierea pactului, scrie între altele următoarele:

„Noi de săptămâni încoace numim acest pact modest, dar acest pact nu e mai puțin, decât o luptă deta Mohaciu, pe care noi am câștigat-o.

Cum s'a încheiat el cu deamănuntul, aceasta ni-o va spune Széll, noi nu putem decât să preamarim pe cei ce au avut parte la încheierea lui.

„Dacă în zilele din urmă a trebuit ca să mai delăsurăm greutăți, și aceasta numai pactul a putut-o face, sau cu alte cuvinte, și aceea s'a petrecut numai înțelesul pactului. De aceea suntem siguri, că și Széll, foarte puține noue stiri ne va spune; dar e sigur că acele puține stiri ne-a salvat constituția, a sfîrșit răsboiul cu Austria, a produs înțăr ordine politică, morală și economică; a deschisă încrederea față de viitor, odihnă înțelesul legilor noastre și o nouă convingere, că mai sunt bărbăti și mai este lege în Ungaria.“

Pentru „Tribuna“.

Înțelegem bine ca să vă doară când dovedim nepuțină și machinațiunile voastre. Înțelegem bine, că se vă perdeți echilibrul, când stabilim cauzele deplorabile noastre situaționi politice și arătăm rolul desastros și fals ce l-ați avut în crearea acestei situaționi.

Dar nu înțelegem, cum puteți fi chiar atât de certați cu duchul, încât să credeți în nerăzoia, că prin apucături atât de nedemne,

prin răspunsuri atât de stupide, ați resfrânt dovezile noastre palpabile.

Mai întâi spuneați că nu puteți sta de vorbă cu noi, fiindcă suntem inspirați de Dr. Muntean, care altfel va și liniști că nu are a face cu politica ziarului nostru. Acum pretestați că cele scrise de noi sunt datorite lui Ilarie Chendi, și din urmă ce o aveți față de dênsul, declarăți earăi că am scris »minciuni și calomnii«, fără ca să fiți în stare a dovedi contrarul dela cele scrise de noi pe temeiul faptelor reale.

Și cu mofturi de-aștea credeti că ne-ați combătut? Ei bine, fariseilor, cari nu mai de curând făceați paradă cu „non quis sed quid“ și acum earăi alunecați din nou pe terenul personalităților, pe care întotdeauna văți simți atât de bine, — aflați, că nu cu acel domni aveți să vă răsuflați ci cu „Revista Orăștiei.“ Ai nostri sunt articoli cari vă dor, ear' noi avem dreptul să vorbim cetitorilor nostri după a noastră chibzuință. Ear' crezând noi de absolut necesar, ca să le vorbim despre ale voastre făptuiri, vom continua, nejigniți de svârcolirile voastre. Vom vorbi franc și despre ale noastre păsuri, pentru că ne înțelegem chemarea noastră de organizație de publicitate.

Dacă aveți ceva în contra, poftiți și adresați-vă nouă, ear' nu vănați după nume ca să vă acătați de ele și să scăpați de o discuție din care de sigur n'aveți de profitat, dar' mult de perdut.

Lăsați liberă discuția, și nu vă temeți de adevăr, nu terorisăți prin suprimarea părerilor altora.

Teranul e talpa terii.

(*) Niște cuvinte acestea, cari sunt recunoscute de adevărate chiar și la națiunile cele mai învățătoare, din toate părțile lumii. Si dacă acestea așa este, cu atât mai mult se potrivesc aceste cuvinte la noi Români, cari partea cea mai mare ne ocupăm cu plugăritul. Din venitul ce ne aduce această ocupație, ne susținem pruncii nostri la școală, ne plătim dările cele grele etc.

Nația românească este o nație de plugari. Coarnele plugului, coasa și sapa: acestea sunt unele cu care Români își agonizează pânea de toate zilele.

Si așa stănd lucrul, s'ar crede că teranul român în privința plugăritul stă în mare cinste la noi, în cinstea care se cuvine acelaia, care prin roadele muncii sale hrănește pe toți.

Nu-i vorbă, dăm noi plugului cinstea cuvenită, și nu ne lăpădăm de dînsul, ba îl iubim chiar, și aceasta nu numai fiindcă se trudește de ne scoate din pământ pânea de toate zilele, ci și fiindcă suntem dela o mamă cu dînsul și din coliba lui am ieșit și ne-am făcut aceea ce azi suntem.

Căți dintre cărturarii nostri nu-și aduc aminte de vremile din copilarie, când eșau seara înaintea tătănilor sei, ca să-i pună să sădă pe rotile plugului, sau n'a ascultat glumele și cântările fetelor și flăcăilor toamna la desfăcut de cucuruz?

Si acestea toate ne aduc aminte legăturile

de sânge cu teranul român, și că una suntem, un trup și un suflet nedespărțit cu dînsii.

Si cu toate acestea, cu ce ne arătăm noi mulțumitori față de dînsii pentru toate acestea? Putem zice că aproape cu nimic. Deoarece eu și destul cu aceea, că ne arătăm dragostea față de el, ci suntem datori ca din învățăturile ce ni-le-am câștigat, susținuți fiind de dînsii cu mari cheltuieli pe la școală, să le dăm și lor staturile de lipsă, în ce fel ar putea și dînsii, ca după munca lor neadormită, să-și aibă și răsplata cuvenită.

Căci cu aceea, că unii dintre noi au ajuns să fi domni, învățând la școală, ear' pe alii să dăm la meșteșuguri, și multimea cea mare a terenilor rămâne tot în întunericul trecutului, nu putem zice că am făcut vr'un bine pentru neamul nostru.

Astăzi plugarul ca să poată da înainte, trebuie să priceapă o mulțime de lucruri, deoarece și la plugărit se recere ca să lucrezi și cu capul, cu mintea, nu numai cu puterile brațelor.

Si dela cine să primească teranul român toate cunoștințele ce se recer la lucrarea pământului, dacă nu dela aceia, cari chiar și dacă au învețat de s'au făcut domni, tot după sudoarea lor trăesc.

Si care ar fi calea pe care ar trebui să apuce plugarul, pentru a ajunge la o mai bună stare, ca în care se află astăzi?

Inființarea de reunii agricole prin toate orașele și satele noastre.

Aveam, ce e drept, și de acestea, dar' acestea le poți număra pe degete, încât numărul lor e foarte neînsemnat față de massa mare a poporului nostru, care, am putea zice, numai după roada pământului trăeste.

Să ne punem deci cu tot dinadinsul pe lucru, și pe unde numai putem, să umblăm printre poporul nostru, și să-l sprigim întrucât putem la înființarea a căt de multe reunii de felul acesta.

Căci puțin, foarte puțin ne interesăm noi cărturarii și umblăm printre terenii nostri. Căl mult atunci mergem printre dînsii, când căutăm doine, ghăcături și povești, sau când li-se coc struguri, ca să gustăm și noi, dar' nici atunci nu ne interesăm despre modul cum își agonizează pânea pentru ei și pentru familia lor.

E timpul suprem, ca să ne interesăm mai cu de-amănuntul și de soartea plugărilor, căci altcum va fi rău și de dînsii și de noi.

Până când nu vom ridica și pe plugarii nostri la altă stare, ca ceea în care se află astăzi, nu putem zice că am făcut ceva pentru aceia, a căror bunăstare e și bunăstarea noastră, și a căror sărăcire e și sărăcirea noastră.

Soartea Săcuencelor.

Budapesti Hirlap dela 10 I. c. se ocupă de soartea fetelor de Săcuieu. O doare capul, vezi Doamne, că atâta de trec în România și sărăcesc țeară, fără gând de-a se mai reîntoarcă.

Regimul s'a ocupat destul de chestia aceasta, dar' numai cu vorba, fără ca să se nisuească a face ceva pentru a opri marea

trecere în România a fetelor de Săcuieu, scrie numita foaie.

Mii și mii de fete servesc de prezent în România, care au trecut hotarul fără a avea pasaport. Care nu se mai reinforce, ori că se romanizează, ori apoi că se strică moralicește, încât trebuie să se rușineze fiecare Maghiar.

Pentru a scăpa de această pacoste ce a căzut asupra Săcuierilor, László Gyula, secretarul camerei comerciale din Tîrgu-Mureșului se îndreaptă către Reuniunile de femei maghiare, ca să le vină într'ajutor.

Dorește anume, ca prin orașele mai mari săcusești să se înființeze căte o reunire de femei, care să stee în legături cu reunurile de femei din Budapesta etc., și astfel când știu că în respectivele orașe trebuie să se ocupă locuri să le ocupe Săcuencele.

Căci, zice László Gyula, Săcuencele noastre sunt curate, găzdoi bune și aplicate spre învățătură, și suntem convinși, că la prima încercare de a le chesa la Budapesta pentru a intra în serviciu, s'ar înștiința mai mult de 5—600. Dar' apoi pe la Seghedin, Dobříš, Kecskemét și Cegled etc.

Dorește însăși fetele de Săcuie mai bucuriose să duce în serviciu la familiile de națiunea lor, de săngele lor, decât la străini, numai dacă s'ar interesa cineva de soartea lor.

Pune la inima fiecăruia Maghiar și femeie maghiară să stee într'ajutor ca pe viitor să se înființeze astfel de Reuniuni, ear' până atunci roagă autoritățile de justiție, ca să aibă bine de grije, și să le opreasă de a mai trece hotarul așa numai fără pasaport.

STIRI POLITICE

Conferența de pace.

In o ședință a membrilor conferenței de pace, s'a propus de către reprezentanții Rusei, ca toate statele să fie oprite, timp de 10 ani, ca să-și schimbe armele de acum cu altele mai bune. Dar' nu s'a primit. Căci reprezentanții altor puteri au respins propunerea, pe cuvânt, că au comandat deja arme mai bune, și deci nu o pot primi.

Folosirea teribilelor bombe de tun numite »dum-dum« s'a interzis. Din această cauză presa engleză e foarte rău indignată.

Introducerea lăncii.

Cercurile militare din Viena se ocupă cu ideea de a introduce lancea la cavalerie în ostirea Austro-Ungariei. De când ulanilor li-s'a luat lancea, cavaleria Austro-Ungariei e aproape singura, care e înarmată numai cu puști și săbii. Deoarece cavaleria celorlalte puteri are și lance, e vorba ca deocamdată să se introducă aceasta și la ulanii nostri.

Afacerea Dreyfuss.

Sâmbăta trecută s'a publicat de către curtea de casă din Paris sentența, în urma căreia procesul Dreyfuss se va revisu din nou. Astfel s'a nimicit sentența consilului de răsboiu, care a condamnat pe Dreyfuss la

Pentru mea asemenea il prinseră și legăru cu funii groase.

Apoi intrără în casă, prinseră pe mama și pe fratele meu cel mic Mircu Petrică cari se ascunseră în pod de frică, și căutără prin cămară după măncare. Eu stănd legat cugetam în mine: Ol Doamne, ce păcat mare am mai făcut. Turcul sta lungit nu departe de mine cu ochii scoși, cu capul crepat în două, și săngele său spurcat ajunsese până la mine. Ol ce grozavie! a vedea pe un om mort pe care știi că singur l'ai omorât.

După ce căutără Turci că căutără și luară ce află, esiră din casă, ne luară pe toți legăti în mijlocul lor, și porniră la drum, dar' fuga spre »Cozlaru« către Săbes. Când esiră din sat, Turci suflarează în trimiti, de bună seamă, ca să plece toții. Dintre sătenii nostri nu mai văzură pe nimeni; eram numai eu Dimitrie Petrică (moșu Bălu), fratele meu cel mic Mircu Petrică, tatăl meu Mihul Petrică și mama mea Magdalena.

Mergând pe drum întâlniră și pe un unchiu al meu, frate cu tata, anume Mircu Petrică, pe care asemenea il dețineau Turci, dar' el nu era legat ca noi, ci slabod. Turci pe semne erau grăbiti, căci tare ne sileau să mergem mai iute și ne înjurau zicindu-ne »ghiauri«. Pe tata, pe mama și pe fratele meu cel mic și deslegări, numai pe mine nu voră să mă deslege, ci îmi arătau una într'u virful săbiei și piștoalele dela brâu.

Unchiul meu era voios, fluera, sărea nici că-i păsa, că merge la robie, ear eu cu părintii și cu fratele meu mergeam triști și posomorți.

Unchieul meu dela o vreme începând să cante și să duce ca de o aruncătură de peatră înaintea Turcilor, apoi ear sta, și aștepta și ear se duce înaintea lor și ear nu aștepta. Dela o vreme ne peri din ochi și nici nu-l

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

SCÂNDURA

Despică din desinea brasilor din vîrfe de munte, Scândură, esti stăvilarul dintre azi și viitor; între viață și între moarte ne-indurătoare puncte, Peste care d'o potrivă calcă ori-ce muritor; Fără drepturi de putere, de mărire ori de stare Tu îngădui pe oricine și îl porți însprij mormânt, Și, când nici visăm de moarte, tu ne suni din depărtare Ne-amintesc că noi nu suntem de căt bulgări de pământ. Când speranțe și iluzii peste chip ni-se resarcă Socoind că vecinicia nouă aiciu ni-a dat; Tu, roștești cu nepăsare, de-pe-a oamenilor față, Le iezi vîlui ca să-și vadă golul cel nemăsurat! Ranguri, frumuseți și lauri, tu le-aduni și numă 'n tine Se 'nchid toate, mintea pieritoarei omeniri; Scândură, tu esti limanul de odihnă și-ori-ce bine Căci cu tine și dău sfîrșitul uriaș pregătit! Când greoi fără cade pe sicriu și-a gol răsună, Noi nu măgulim și credem că prin moarte dobândim Vecinicia cu-altă viață, mai tîhnită și mai bună; Nu de geaba regi ai lumii de-apurarea ne numim. Însăzăr zidim speranțe, ne clădim o nouă viață Candela ce-i stinsă-nicea mai s'aprende unde-va Peste susțietul ce pierde e întinsă-o neagră ceață Florilor în primăvară le e dat a s'arăta? Înse noi ce stăm în lume, despărțiti pe neam, pe clase. În pământ vom rîde vecin, trist ori vesel, mare, mic Acolo vom ști că suntem toți din carne și din osse Si că vermele e rege, eară omul e nimic!

Smara.

Din timpul Turcilor.

Istorisire adevărată —

La 1787 să începură răsboiele cu Turcii. Spre a combate pe păgâni cu succes, s'a dus Iosif al II-lea în persoană (1787) la peninsula Crim, spre a se înțelege cu Ecaterina, țarevna Rusiei asupra planului, cum ar avea să se poarte acest ră

închisoare pe viață pe insula dracului. Noua judecată se va aduce de către consiliul de răboiu din Rennes. Dreyfuss va fi deci din nou adus în Franția. Această știre a produs bucurie între prietenii sei, ear' în ceea ce îndignare, din care cauza este temere că se vor reproduce demonstrațiile.

CORESPONDENȚĂ

Petroșeni, la 1 Iunie v. 1899.

Onorate Domnule Redactor!

Pe baza unui concediu obținut din partea înalțimului nostru guvern, în ajunul sărbătorilor sfintelor Paști a. c., s'a trimis de aici căte un »Apel« aproape la toate on. oficiale parohiale gr.-or. din comitatul nostru Hunedoara, prin care acelea au fost respectuos rugate a întreprinde colecte banale, fie în biserică, fie afară de biserică, pentru scopul edificării unei biserici nouă de ritul nostru ortodox în Petroșeni, la care biserică să lucră și de present cu toată diligență și stăruință și se continuă lucrarea fără intrerupere până la terminarea ei, ceea-ce, ajutând D-zeu, să va întembla în lunile de toamnă a. c. etc., cu rugarea din partea comitetului nostru parochial, ca listele alăturate la acel »Apel« să binevoiască a le renapoi dimpreună cu rezultatul colectei ce vor fi obținute.

Deci, considerând că timpul este înaintat și terminul de expirarea terminului pentru concediu apropiat;

considerând cu deosebire, că comuna noastră chiar acum se află în starea cea mai critică din cauza toilului de lipsă și neajunsuri de tot felul, pentru împăcarea trebuințelor celor mai urgente și de neamănat, subsrisul, în numele și la însărcinarea comitetului parochial și pe baza simțului de caritate și iubire fratească a on. noștri preoți și popor credincios, îmi permit a mă ruga de nou cu toată încrederea și speranța, că întrucât nu se vor fi făcut până acum pași de lipșă în această afacere pentru comuna noastră de foarte mare importanță, să binevoiască a o face aceasta cu ocasiunea frumoaselor sărbători a sfintelor Rusali, în a căror ajun ne aflăm; și să o facă aceasta cu toată bunăvoie, căci cauza pentru care sunt rugați a face și a jertfi indemnănd și pe alii la jertfe, este cauza sfântă și că atare are menirea a face bune și folositoare servicii națiunii noastre peste tot, dar în special poporului nostru din Petroșeni și jur, care este copleșit de neamuri străine, ce în decursul timpului dela înființarea bășagului de cărbi și a drumurilor ferate în aceste regiuni, au inundat comuna în aşa măsură, încât multă din ei nici nu-și mai găsesc loc de adăpostire unde să-și plece capul.

Rugând încă odată cu toată ardoarea susținutului pe iubitorii și on. mei frați în Christos preoți, și pe bunul nostru popor ca să nu treacă cu ușurință peste modestul nostru »Apel« cu atât mai vîrtoș, fiindcă el este deocamdată concediat numai pentru comitatul

nostru; ci rugarea noastră umilită să afle în inimile lor iubitoare răsunetul dorit, sum al on. fraților Voastre

Avgam Stanca,
paroch și fost ad. protop. gr.-or.

Secretul.

Un medic foarte renumit din Olanda, Dr. Bauseblem, s'a dus odată în Londra, unde a practicat de mai mulți ani. Trecând printre un piață, a văzut un medic căpaciu într-o trăsură, trasă de patru cai și care era încungiurat de mai mulți servitori îmbrăcați elegant, ear' o mulțime de oameni îi cumpără medicamentele sale universale, după zisa lui. Medicul olandez s'a informat despre locuința sărlatului, l'a cercetat și i-a zis: »Eu aproape cred, că v'am mai văzut undeva odată, dar nu-mi aduc aminte unde și când.« »Aveti toată dreptatea«, a răspuns proprietarul casei, îmbrăcat în catifea și mătăsă, »despre aceasta vă pot da și deslușiri. Am fost mai mulți ani servitor la Lady Vater, pe care D-Voastă de mai multe ori l-ați cercetat«. »Tot dreptul, acum îmi aduc singur aminte, dar spuneți-mi, stimabile, cum se poate, că D-Voastă fără educație, fără nici o cunoștință medicală, practica ca medic, și în timp așa de scurt văți săcăt o avere atât de mare? Eu aici n'am avut nici un noroc, cu toate că sunt de 40 de ani ca medic, și vă pot spune fără încungiur, că nu doar un medic slab.« »Vă voi desluși în privința aceasta«, a zis medicul căpaciu. »Răspundetă-mi, vă rog, la următoarele întrebări: D-Voastă locuți doar în cea mai cercetată stradă din Londra. Căți oameni trec zilnic pe lângă locuința D-Voastă, după părere ce o aveți despre aceasta?«

E greu a constata exact, dar așa cred că mai mulți de 1000. »Bine. Să căți credeți că se află între aceia că au minte normală (sănătoasă)? Prințești-mă bine, minte curată, întregă. Vre-o sătă poate că să arafă. Vedeti dar, dle doctor, a zis căpacul zimbind, acesta e tot secretul meu și cu el odată aveți și răspunsul la întrebarea ce mi-ati pus: Suta aceea sunt pacienții D-Voastă, ceialalți sunt ai mei. În privința aceasta nici peste o sătă de ani nu se va schimba nimic, când noi nici unul nu vom mai trăi; vom găsi însă fiecare pe urmașii nostri.

NOUTĂȚI

Numele Orăștiei. În sedința din 15 Iunie n. a. c. a comunității orașenești privitor la numirea localităților etc., s'a hotărît ca numele oficial al Orăștiei să fie »Szászváros« ear' ca nume secundare »Broos« și »Orăște«.

Dela curtea română. Foile din România aduc știrea, că în decursul acestei veri Archiducele Francisc Ferdinand va face o vizită M. S. Regelui și Reginei României la Sinaia. De-acolo Archiducele Fr. Ferdinand va merge prin Constanța la Odesa și apoi în Siberia.

*

căci mult rău au făcut ei creștinilor, că le furau averile, le păngăriau femeile, ba ce e mai mult le spurcau și altarele sfinte; crucea de pe biserică o lăpădau și în locul ei punea luna lor, (semiluna, semnul domniei turcesti) așa auziam vorbind pe bătrâni satului, și atunci par că îmi venia a nu-i crede, dar acum îi cred, căci văd cu ochii cine sunt turci.

Stăpânul meu, la care m'au vîndut Turci, nu era turc, ci creștin grec, și ținea dughian, era neguțător. Pe mine mă băgă stăpânul în dughian și îi grijam prin casă și prin cuiuș, și așa am stat la el 5 ani și jumătate. Am învățat a vorbi grecește și turcește. Românește nu am auzit pe nime vorbind. La început mă puteam înțelege cu stăpânul meu numai pe semne. Imediat era dor după teara mea, după părinții mei și mai greu îmi era că nu mă puteam înțelege cu nime și să vorbesc în limba maicii mele, pe care de multă vreme n'oi mai auzisem.

Plângem de multe ori, căci eram străin, și văi Doamne, că rea îi strînătătea; de trăit nu trăiam rău, dar ce dobândă are pasărea, că o hrănești cu zăhar și o țini încisă în colivie, mai bucurioasă ar fi să se hrănească cu ce e mai rău, dar să fie slobodă, — așa eram și eu.

După ce am prins a înveța grecește mă mai măngăiam cu un grec eară și rob ca mine, pe care asemenea l'a cumpărat stăpânul meu un prieten, am văzut la el un copil ca de 12 ani. Acela sămăna bine cu mine, crezând, că și va fi frate, eu l-am întrebat, că de un-

Eliberat. Ni-se scrie: »Cu ajutorul lui D-zeu am împlinit pedeapsa urgiei ungurești și cu fruntea ridicată părăsc temnița Seghedinului, spre a fi eară și în fruntea iubitei mele turme dreptmăritoare.

De pe pragul temniței Seghedinului, la 10 Iunie 1899. Ioan Jurca, preot în Dragomirești.«

Pentru reserвиști. Ministrul de hovizei a dispus printre ordinații trimisă tuturor comandelor de întregire hovizești, că avându-se în vedere lucrul cămpului, reserviștii să fie că se poate scutiți dela deprinderea de arme pe timpul lucrului, și să nu fie cheamăți pentru manevrele cele mari.

Petrecere de vară se ve arangia în Sebeș-săesc, Luni a 2 zi de Rusali, 7 Iunie v. a. c. în pavilionul de vară dela hotelul la »Leul de aur«. Începutul la 8 ore seara. Prețul de persoană 1 coroană. Venitul curat e destinat în favorul reuniunii »Andreiiana«.

Spre orientare. Articolul »Frecările în Orăștie« din nrul trecut, nefind dl redactor responsabil de față la aranjarea foii, s'a pus din gresală în corpul foii, în loc ca să se pună sub rubrica »Din public«, pentru care redacția nu ia răspunderea. De altcum articolul e subscris, și astfel este evident că dl Dr. A. Munteanu, a primit răspunderea întreagă pentru el.

Cum își împlinește dl Dr. Adorján, medic în Geoagiu, datoria? La 7 Iunie l. c. a fost să vină la Băcăinți, Homorod și Mermezeu-Valeni pentru altoarea pruncilor. Femeile din numitele comune pe la 9 ore a. m. s'a adunat toate cu pruncii în brațe, și așteaptă medicul. Dar de unde să-ți vină. Apucase a se altoi însuși în crășmă la Băcăinți, uitându-și de datoria. S'a făcut 4 ore și el tot nu sosia. Betele femei nu mai puteau aștepta nici de foame, și astfel s'a depărtat. Pe la 5 ore era că sosește, și întrebă că unde-i scaunul notarșului. Atât era de aldoi, încât nu mai stia unde se află, în Homorod sau Băcăinți. Primarul îi spuse că sunt 5 ore, și femeile s'a dus acasă, văzând că nu mai vine. N'a crezut să fie așa târziu, și-a scos orologul propriu din buzunar, ca să vadă însuși. Dar nu mai cunoștea cifrele. Astfel l'a dat înv. Ioan Radu din Mermezeu-Valeni să-i spună la căte e, și i-a spus că sunt 5 ore. Cu toate că era târziu, poate că ar mai fi încercat el a altoi prunci, dar lucrul năibii, nu se putea da jos din trăsură, și astfel a fost silit să se întoarcă la Geoagiu, fără nici o îspravă. Înainte de aceasta a venit odată la Homorod, pentru a cerceta pruncii bolnavi de disterit. Stându-i însă cărcima Jidanului Grunn Markus în cale, a intrat înălătruri, unde și-a petrecut până noaptea târziu, încât însuși cărușul său l'a lăsat acolo, neputând să aștepte în frig. Văzându-se singur a dat lui Iosif Dâncan 70 cr., și acesta apoi l'a luat de braț și l'a dus acasă la Geoagiu, eară și nefăcând nici o îspravă. S'a lăsat însă bastonul și mănușile în crășmă, și să vezi minune, disteritul a încetat, poate că din cauza că mănușile miroșau a medic,

*
*

de-i și el mi-a răspuns, că-i din Brebul, ear' tu zici, că ești dela Valeadieni! »Să poate, zisei eu, că va fi fratele meu Mircu, căci el a fost de 7 ani când am venit aici, ear' de atunci sunt aproape 5 ani. Aș dori tare să-l văd.« Ear' stăpânul meu atunci îmi făgădui, că într-o sărbătoare va merge cu mine acolo, ca să văd dacă acela e întrădevăru fratele meu. A zis, însă nu a mai mers cu mine.

Intr-o zi eară și se deosebesc în ușă dughianul și mă uitam către răsăritul soarelui, era de dimineață; deodată văd un copil venind către mine și sărind dintr-un picior în altul să băgă la mine în dughian. Eu îl cunoscu, era fratele meu, pe care de 5 ani nu-l mai văzusem. El nu mă cunoștea și îmi zise pe turcește să-i dau ceva din dughian, anume ce, nici eu nu știu, căci am uitat de atunci. Eu nu-i dădut și-l întrebai pe românește: »Cum te chiamă, măi copile?« El atunci se uită lung la mine și să-mi zice, că știu românește și-mi zise răstă: »Ce-ji pasă ție, cum mă chiamă, dă-mi tu mie ce-am cerut.« Aceasta a fost cea dintâi vorbă românească, ce am auzit-o până atunci. Eu îi zisei, că dă-nu-mi spune, cum îl chiamă, nu-i dau ce cere. Atunci copilul îmi spuse, că-l chiamă Mircu. »De unde ești?« îl întrebai. »Dela Brebul« fu răspunsul. »Avut-ai părinți?« Am avut, pe tata îl chiamă Mihuș ear' pe mama Magdalena. «Unde sunt ei acum?« îl întrebai de nou, el strînse de umeri și zise, că nu știe. »Nu-ți aduci aminte să fi avut vr'un frate?« Atunci se uită lung la mine și începău a plângere. In momentul acesta nu mă mai putui reținea, îl strânsei în brațe, îl sărutai cu toc, și îi spusei, că eu sunt fratele lui. La scena aceasta mișcătoare tu și stăpânul meu de fată, ear' celalalt rob, grecul, prorupuse și el ca mine într-un plan nesfîrșit. Atâtă bucurie n'ami simțit în toată viața mea,

sau poate că de frica miroșului de alcoolul beut. Dar' plata și-a luat-o mai târziu. A cerut și de astădată plată, dar' nu i-să dat. Astfel indignat a zis primarului „prost“. Să judece acum publicul care e prost? Primarul că nu i-a dat, sau că Dr. Adorján că a pretins plată pe nimică.

I. G.
Casul e destul de interesant, pentru a fi certat și din partea pedantului nostru »făișpan«.

Foc. Duminica trecută pe la orele 5 d. a. a isbucnit focul într-o sură din strada bisericii din loc, a fost însă îndată localizat.

Răscosă. Din Lugoș se scrie, că populația din Petroasa s'a răscosat asupra malului proprietar Grotkasz Ernő, din cauza că acesta n'a mai lăsat pe pășune vitele locuitorilor români. Aceștia s-au dus cu coase și cu măciuci și au atacat pe îngrijitorul moșiei. Grotkasz a telegrafat după ajutor la vicispă, care îndată a trimis gendarmii la fața locului. Dar' și așa numai cu greu s'a putut restabili liniștea.

Programul examenelor publice dela scoala română gr.-cat. de fete din Blaj cu finele anului școlastic 1898/9. *Mercuri 21 Iunie* st. n. 8—10 toate obiectele claselor I. și II. 10—12 toate obiectele claselor III. și IV. 3—6 toate obiectele claselor V. VI. *Joi 22 Iunie*. Cl. VII. 8—9 religiunea, 9—12 limba română, matematică, geografie și istorie. Cl. VIII. 3—4 religiunea, 4—6 limba română, fizica, istoria, maghiara. *Vineri 23 Iunie*. 3—5 limba franceză, conversație în limba română și maghiara. *Sâmbătă 24 Iunie*. 12—13 examen din economia de casă și din grădinărit. 3—5 limba franceză, conversație în limba română și maghiara. *Duminică 25 Iunie*. La 8 ore dim. S-a Liturghie solemnă. Cântările vor fi executate de corul elevilor din Internat. Cetirea clasificărilor și împărțirea premiilor și a testimoniilor. Expoziția lucrurilor de mână va fi deschisă în tot decursul examenelor.

Noile decorațiuni. Armata mică Bulgariei e încă foarte tinără, dar pentru aceea foarte mult se îngrijește, ca pe cei ce o servesc să-i decoreze. Bulgaria are multe decorațiuni mici, așa că un căpitan poate să aibă multe decorațiuni ca la noi un general. Acum se scrie din Sofia, că sărbătoriți prințesa de Coburg Clementina, mama printului, a 83-a aniversare a zilei nașterii, să a gădit din acest prilegiu de nou asupra decorației oficierilor. Pentru 9 reg. cari poartă numele sau a orinduit noile decorațiuni. Oficerii de stat major vor primi decorațiuni de aur, oficerii de argint, ear' suboficerii de bronz.

Din dramele amorului. Un ofițer dela reg. 43 din Timișoara, Hausvatter Rezső, care a tot așteptat, ca să fie transferat la Caransebeș, unde și era și iubita, săturându-se de atâtă răbdare, a lăsat din banii regimentului 90 fl. și a dus la iubita sa. Dar' îndată a

și multă vreme nu mă putui despărții din brațele fratelui meu. Ziua aceea fu o zi mare în viața mea amară. De aci îndințe am adeseori cu fratele meu, mai ales în Dumineci și în sărbători, căci mergeam la biserică grecească ce nu era departe de noi. Acolo se facea slujbă ca și la noi România, numai că în limba grecească. Ear' biserică cea mare a Turcilor numită »Moșee« (biserica sf. Sofiei) nu are păreche în lumea întreagă, așa e de frumoasă, după cum ziceau turci laudându-se cu ea.

(Va urma.)

A FORISME

Linguisarea altora nu ne-ar strica, dacă nu ne-am lingui și noi.

Meritele ne câștigă lauda dreptilor, și norecul invidie lumii.

Mare e prudentă, care să știe ascunde. A nu lucra pentru binele națiunii tale, e păcatul cel dintâi, a-ți părăsi națiunea e păcatul al doilea, păcat de moarte.

Nu suferi nici o pată, nici o necurătie pe inima ta, pe sufletul tău; sufletul tău să cugete pururea românește, inima ta să bată, să simtă numai românește.

Nu te întrista, nu-ți perde curagiul, nu desperă de soarta ta, de viitorul națiunii tale, până când ea cugetă, simte și lucră, căci până atunci trăește.

regretat ceea-ce a făcut și s'a întors înapoi la Timișoara. Aci și-a cumpărat un revolver, și ducându-se în cimitir, s'a împușcat în piept lângă mormântul mamei sale. Glonțul l'a străpuns pe din jos de inimă și a ieșit pe la spate afară. Tocmai atunci a intrat în cimitir și un conduct funebru. Preotul însuși s'a dus la el și i-a luat revolverul din mână. După aceea l'au pus în trăsură, pentru că să-l ducă la spital. Care nu li-a fost mirarea, când au văzut că el se scoală și-si aprinde țigara, începe a cântă, ba s'a opri chiar înaintea la două cărcime și a beut căte un păhar două de vin. Dar' când a ajuns în dreptul spitalului a picat jos sără simțire. Medicii cred însă că'l vor readuce la viață, deoarece inima nu i-a fost atinsă.

Adevărat să fie? În noul delă 4 Iunie n. al ziarului »Petrosény és vidéke« ceteam următoarele: În 30 Maiu n. a. c. a fost la școala gr.-cat. din Lupeni examenul de încheiere. La acest examen au luat parte din Uricani și Valea-Jiului direcționarea societății de mine »Victoria«, oficiali, fruntașii comunei, cu un cuvânt tot ce comuna are mai însemnat. Fetele și copiii de Român înainte de toate au cântat foarte frumos »Szózat«-ul, după care canonul din Lugoj Boross, în calitate de comisar a jinut în limba maghiară un clasic discurs de deschidere. Întrebările la copii tot dinsul le-a pus în limba maghiară și română, și aceia asemenea au răspuns în amândouă limbile foarte multumitor, ba au dat chiar și răspunsuri surprinzătoare și au declamat poesii patriotice și tot astfel de cântări au și executat. La urmă canonul a mulțumit învățătorului George Sandru, pentru osteneala ce și-a dat și pentru rezultatul obținut, asemenea și inteligenței de față pentru interesul dovedit. După aceasta a călărit apoi mai departe însoțit fiind de protopopul Radic, prin celealte comune, ale căror examene tot dinsul le conduce. Astfel de școale, cari se nășesc în această direcție și sunt călăuzite de astfel de idei, corăspund pe deplin chemării, pentru ce primească recunoștința noastră.

Mai incet cu dragostea, dle raportor!

Strangulare. Femeia Büchsenmacherului Bogovski din Orăștie s'a spânzurat astăzi Vineri în casa proprie. Causa sinuciderii e viața nefericită ce o ducea cu soțul seu. Înaintea de-a se spânzura, și-a vîndut tot ce a fost al ei, ear' banii, vre-o 300 fl., i-a ars, ca să nu rămână nimic după dinsa bărbătuii seu.

Se duce ori nu se duce Széll? Eată ce întrebare ne-am pus în noul trecut. Și acumă stim cu toții că nu se duce de-o parte și încă pactul s'a încheiat, de altă parte și încă vicișpanul comit. nostru, dl Hollaky Áthur, după cum ceteam în »Deva és Vidéke«, a fost numit de fizian al com. Odorhei.

Invitare la petrecerea de vară ce se va aranja Luni în 7/19 Iunie a. c. (a doua zi de Rusalii) în grădina dela calea ferată din Deva (care va fi împărțită în 2 secții, pentru inteligență și popor.) Petrecerea se va aranja din incidentul încheierii anului școlar a elevilor dela școala română conf. gr.-or. din Deva, cu concursul tinerimii studioase, dela preparandia și școala reală de stat din loc. Între pauzele musicii, corul vocal bisericesc din Deva, va delecta publicul prin mai multe piese frumoase, ear' tinerimea studioasă se va produce cu diferite declamații. În decursul petrecerii se vor juca jocurile eroice: »Călușerul« și »Bătuta«. Piese de dans le va executa musica lui Ioan Aldea, care constă din 19 persoane, și care concertea în fiecare an în grădina Opler din București. Prețul de intrare de familie 1 fl., de persoană 50 cr. Venitul curat e destinat pentru repararea bisericii din Deva. Suprasolviri și contribuiri marinimoase se primesc cu mulțumită, și se achită pe cale ziaristică. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va tine în reduta orașenească tot în aceeași zi. Conductul cu musica în frunte va porni dela școala română gr.-or. precis la 1/4 ore p. m. Cei ce nu au primit invitații speciale, sunt rugați a se considera prin aceasta de invitați. Comitetul aranjator.

Duel între — fete. În Paris a avut loc un duel între două fete, care erau amoroase de un tinér și nici una nu voia să-l laseze celelealte. Arma le-a fost un cuțit de bucătărie. S'au dus amândouă la locuința uneia dintr'însele, acolo s'au desbrăcat dela mijloc în sus, și au început lupta. Amândouă s'au rănit grav. După aceea au fost duse la spital, aproape sără viață.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu, invită la Concertul impreunat cu teatrul și joc, ce se va aranja Dumineacă, la 6/18 Iunie 1899 (ziua sfintelor Rusalii) în sala cea mare dela »Gesellschaftshaus« sub conducerea domnului

Candid Popa, învățător la școala de aplicatie a seminarului »Andrei«. O parte a evenimentului venit curat este destinată fondului expoziției industriale, ce se va aranja în toamna anului curent. Program. I. Conceru. 1. »În natură«, cor bărbătesc de I. Costescu. 2. a) »Primăvara«, cor de dame de G. Mugur, b) »Hora ostașilor«, cor de dame de T. Georgescu. 3. »Așa 'mi-e scris«, de I. Paschill, solo tenor, executat de dl Nic. Ișan. 4. »Musicanții dela Praga«, cor bărbătesc de Th. Krause. 5. »Măș mărita«, cor mixt de T. Popovici. 6. »Sună buciumul«, cor bărb. de I. Simionescu. II. Teatrul, »Idil la țară«, comedie într'un act de Juin și Flax, localizată de Maria Baiulescu. Persoanele: Zamfir Berbec, mare proprietar dl George Poponea, Smaranda, soția lui d-na Elisabeta Cionteană, Vasilescu Cotă, neguțător dl Nicolau Ișan, Tinca, soția lui d-na Elena Roșca, Dăncescu, vîrul dlui Berbec dl Ioan Imberus, Mărioara, orfană, sub tutela dlui Dăncescu d-soara Paraschiva Rempold, Costică Riosan dl Nicolau Stroilă, Petrea, servitor dl Ioan Păru. Un împărtător de scrisori **. Scena se petrece la moșia dlui Berbec, aproape de capitală. După producție vor urma jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta«.

Răsunare. Locuitorul Ioan Voineasa din Livezeni s'a îndrăgostit în nevasta lui Petru Cic, Maria Oprean. Aceasta asemenea a iubit mai mult pe Voineasa decât pe bărbatul seu. Astfel s'au înțelese ca să-si lasă bărbatul și să trăească împreună. Au trăit ei cât au trăit bine, dar' omul înșelat mereu i-a amenințat cu omorul. În 6 l. c. săpând amândoi îndrăgostitii în grădină la niște crumple, Petru Cic s'a dat după gard și-si a descărcat pușca ce o avea la el asupra lui Voineasa, care îndată a și picat la pămînt. Femeea vîzând aceasta a luat-o la fugă. În momentul acela s'a auzit o altă descărcătură, dar' fără să o fi nimerit, Răsunătorul după aceea a luat-o la sănătoasa. Până acum nu i-s-a dat încă de urmă.

Societatea meserieșilor rom. din Hațeg arangiază a treia zi de Rusalii, în 20 Iunie 1899 în otelul »Coroana« o petrecere de vară, în favorul fondului său propriu. În pauză se vor juca »Călușerul« și »Bătuta«.

O dramă de amor scrie »Patria« că s'a petrecut în 25 n. l. tr. în Paris. Pe când se celebra căsătoria relegioasă a dlui Alfons Vevinos cu d-soara Gemma Jennyk, una din cele mai frumoase fete, se auză deodată o detunătură de revolver. În aceeași clipă mireasa se clătina și căză la pămînt, glonțul fusese îndreptat asupra ei și lovind-o în inimă, ea murî imediat. Indată după prima detunătură se auză o a doua și cadavrul unui frumos soldat căză la pămînt. Acest soldat era un fost iubit al d-soarei Gemma Jennyk și pe care ea dorise a-l lua de soț, dar' păriniții sei o opriră. Toată lumea rămase foarte mișcată la această scenă. Cadavrul soldatului fu dus imediat la morgă. În buzunarul hainelor se găsi o scrisoare, în care el scria că ucizînd pe d-soarei Jennyk, îndeplinește aceea ce să îl ceruse în clipă, în care-i jurase iubirea vecinie, anume să o ucidă, de va consumă să mărite cu un altul.

Proces pentru nasul unei împărătese. Înaintea Tribunalului din Akron s'a pertracat acun-tele curând un proces din cele mai interese. Causa procesului a fost nasul împărătesei Germaniei. Anume un comerciant cu numele Fellkamp Adolf a comandat dela o fabrică de conserve o mare cantitate de cutii, cari erau provăzute cu portretul împărătesei Germaniei. Comerciantul, când i-au sosit conservele a constatat, că portretul e defectuos și că împărătesei îl lipsește nasul. Desperat că nimenea nu-i cumpără cutile cu portretul, fără nas, a intentat proces fabricei de conserve și a pretins o sumă colosală ca despăguire pentru marfa, ce nu i-se putea desface.

Omor. Judele Farkas Miklós din Gyorok a fost Luni noaptea omorât. Mai multi însă s'au năpustit asupra lui, și cu securitatea i-au tăiat grumazii. Făptuitorii încă nu s'au aflat.

Măță turbată. Mare spaimă a produs în Livezeni zilele acestea o măță turbată, care a mușcat pe stăpânul seu Victor Mausak, soția acestuia și încă alți săse oameni. Sărind și asupra unui om îmbrăcat cu cojoc, a început a mușca de cojoc aceluia. Această fără să se sporie, se desbrăcă de cojoc și-l aruncă pe măță, după aceea atâta a bătut-o până ce a omorât-o. Capul a fost dus la institutul de bacteriologie din Budapesta. Cei mușcați deosențe au fost transportați la institutul Pasteor din Budapesta, pentru a fi alitoiți.

Estate înaintată. Zilele trecute a murit în Arcansas o femeie de 127 ani. Se zice că cu toate bătrânețele cari le-a ajuns, femeia

a fost în putere până în ciasul din urmă, năștut nici când ce e morbul.

Circul Fekete, care a dat în Orăștie 3 reprezentări, spre deplină mulțumire a publicului, s'a dus acum la Petroșeni.

FEL DE FEL

Un giuvaergiu din Ispahan avea o fată numită Smeurica, pe care o iubia foarte mult. Smeurica era cu totul urâtă: cocoșată, chioară și schiloadă. Trebuia să fie cineva autorul zilelor ei, pentru că s'o poată suferi. Cu toate astea giuvaergiul, voea să o căsătorească, își propuse se-i dea de bărbat pe un orb, căci orbul cel puțin — se gădea el — neputend'o vedea, nu o va disprețui. Într'a devă, orbul făcă o bună gospodărie cu sluta. Pește un an după luna de mire, se anunță în oraș sosirea unui celebru oculist, foarte dibaci în chirurgiă și renomă prin îbandările sale din Stambul și Meca. Fiind că acest învățător dedese vedere mai multor orbi de ambele sexe, amicii socrului îl îndemnau să ducă și pe ginere-său la acel chirurg.

— Mă voi feri că se poate să fac una ca asta, răspunse el.

— Pentru ce?

— Pentru că, dacă ar reda vederea gineiului-meu, mi-ar reda și el pe fiș-meia!

Minte de copil. „Nu-i aşa, mamă, că dacă m'oi face mare, apoi capăt guler înalt și nu trebuie să-mi mai spăl grumazii!“

Nevinovăție căsătorească. Tăraniul cătră dl cassar dela tren: „Un bilet pentru Sărăcenii!“ — Cassarul: „Tour și retour?“ — Tăraniul: Numai retour; căci doară's dela Sărăcenii!“

Anunț mic. Se caută o bucătăreasă slabodă de miliție.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui I. B. în B. În noul viitor.

Dlui G. R. „Picături în mare“ în mare se vor cufunda, dacă nu vă descoperiți numele.

Bibliografie.

A apărut tocmai acumă în editura Librăriei și Tipografiei diecesane din Caransebeș, »Balade Poporale« culese de Avram Corcea, preot ort. rom.

Cartea cuprinde, pe 138 de pagini format 8°, pe lângă o prefată, 20 de balade, una mai frumoasă de cât alta.

Amintim între altele pe Iancu Sibiiancu și Ana; apoi pe Mărza și în deosebi pe Novăcești, despre care se cântă în opt balade, și anume: Gruia lui Novac, Novac și Dărviș, Novac și Zina, Turcul și Novăcești, Novac vine pe Gruia, Gruia lui Novac și Zina, Gruia lui Novac și șerpele.

Cele mai multe din baladele despre Novăcești să publică acum pentru întâia-oară. Volumul ca executare tipografică să prezinte foarte elegant, hârtie fină, tipariu frumos, care toate fac onoare Tipografiei și Librăriei diecesane din Caransebeș.

Prețul unui exemplar 80 cr., plus 5 cr. portul postal.

Recomandăm cu toată căldura cartea lui A. Corcea.

De vînzare la următoarele librării:

Librăria și Tipog. diecesană, Caransebeș.

Librăria archidiocesană, Sibiu.

Nicolae I. Ciurcu, Brașov.

Soecu & Comp., București.

Tipografia „Aurora“ A. Todoran, Gherla.

A apărut în »Biblioteca Noastră«: **Poftă bună!** Carte de bucate, de Zotti Hodos. Atragem atenția cetătorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste sase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuința în orice gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucătelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adecă:

— Supe și Ciobre — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Frichturi — Garnituri — Salate — Präjturi — Torte — Cofturi și Bomboane — Cremuri și Parfuri — Inghețate — Dulcețuri și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura dnelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr., plus 5 cr. porto. Se poate căpăta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

,Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ de Iosif Tăbăcaru și Ilie Turdașan se află de vînzare la institutul tipografic »Minerva« în Orăștie. Prețul de 10 cr. este a se trimite înainte, plus pentru 10 ex. 3 cr. porto, ear' pentru mai puține 2 cr.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

Szám 356—1899 végreh. szám (534) 1-1

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közösségi teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1898. évi 15333 számú végzése következetben Pap Tivadar kbányai ügyvéd által képviselt »Victoria« takarékpénztár javára Orbonás Anna és társai ellen 513 frt. s jár erejéig 1899. évi március hó 10-én fogatánositott kiellegítési végrehajtás után lefoglalt és 536 fratra becsült I. Basa Kornélial Lunkán egy tehén borjuval. II. Orbonás Anna és társai-nál Körösbányán szarvasmarhák, lovak, kocsik és szababorokból álló ingoságok nyilvános árváresen eladatnak.

Mely árváresnek a körösbányai kir. járási biróság V. 93/2 1899. számú végzése folytán 513 frt tőkekötetlens, ennek 1898. évi október hó 10. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 10 kr. birólag már megállok lapított költségek erejéig Körösbányán és Lunkán végrehajtást szervezettek lakásban leendő eszközölésre 1899. évi június hó 21-ik napjának délutáni 2 órája Körösbányán és 4 órája Lunkán határidői kitüzetek és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingoságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-értelmében készpénzszetét mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingoságok vételárából a végrehajtató követelését megelőzve kiellegítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltet volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbséget jelentéséket az árváres megkezdései alul kiküldöttetnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulassák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltni.

</